

Υπόθεση C-246/24

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

5 Απριλίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Γερμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

2 Απριλίου 2024

Ποινική διαδικασία κατά:

ZZ

1 ORs 61/23

943 Cs 7140 Js 230982/22

AG Frankfurt am Main (τοπικό δικαστήριο της Φρανκφούρτης επί του Μάιν, Γερμανία)

**OBERLANDESGERICHT FRANKFURT AM MAIN (ΑΝΩΤΕΡΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΦΡΑΝΚΦΟΥΡΤΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ
ΜΑΪΝ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ)**

ΔΙΑΤΑΞΗ

Στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας

κατά ZZ

για το αδίκημα της απόπειρας παράνομης εξαγωγής τραπεζογραμματίων,

το πρώτο ποινικό τμήμα του Oberlandesgericht Frankfurt am Main (ανώτερου περιφερειακού δικαστηρίου της Φρανκφούρτης επί του Μάιν)

εξέδωσε στις 2 Απριλίου 2024 την ακόλουθη διάταξη:

- I. Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα σχετικά με την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014 του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της

Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ L 229 της 31.7.2014, σ. 1):

Είναι αναγκαία για την προσωπική χρήση φυσικού προσώπου που ταξιδεύει στη Ρωσία, κατά την έννοια του άρθρου 5θ, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014, η εξαγωγή τραπεζογραμματίων σε επίσημο νόμισμα κράτους μέλους, όταν τα εν λόγω τραπεζογραμμάτια προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για να υποβληθεί το πρόσωπο αυτό σε ιατρική αγωγή στη Ρωσία (εν προκειμένω, σε οδοντική θεραπεία, σε ορμονοθεραπεία σε κλινική γονιμότητας και σε θεραπευτική αγωγή μετά από χειρουργική επέμβαση μαστού σε κλινική πλαστικής χειρουργικής);

- II. Αναστέλλει τη διαδικασία επί της αιτήσεως αναιρέσεως έως ότου το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφανθεί επί του προδικαστικού ερωτήματος.

Σ κ ε π τ ι κ ό :

- 1 Το πρώτο ποινικό τμήμα του Oberlandesgericht Frankfurt am Main (ανώτερου περιφερειακού δικαστηρίου της Φρανκφούρτης επί του Μάιν) καλείται να αποφανθεί επί της αιτήσεως αναιρέσεως της κατηγορουμένης κατά της αποφάσεως του Amtsgericht Frankfurt am Main (τοπικού δικαστηρίου της Φρανκφούρτης επί του Μάιν), το οποίο καταδίκασε την κατηγορουμένη για το αδίκημα της απόπειρας παράνομης εξαγωγής τραπεζογραμματίων σε χρηματική ποινή ύψους 150,00 ευρώ ημερησίως για 120 ημέρες.

I.

- 2 1. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στηρίζεται στα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά, όπως διαπιστώθηκαν από το Amtsgericht (τοπικό δικαστήριο):

«Στις 31 Μαΐου 2022, η κατηγορουμένη μετέβη στο αεροδρόμιο της Φρανκφούρτης προκειμένου να ταξιδέψει με την πτήση TK 1594 με προορισμό την Κωνσταντινούπολη. Από εκεί, η κατηγορουμένη σκόπευε να συνεχίσει απευθείας, δηλαδή χωρίς ενδιάμεση στάση, προς τη Μόσχα με την πτήση TK0419. Η κατηγορουμένη μετέφερε συνολικά 14 855,00 ευρώ και 99 150,00 ρούβλια από αποταμιεύσεις. Η κατηγορουμένη σκόπευε να κάνει διακοπές στη Ρωσία από τις 31 Μαΐου έως τις 21 Ιουνίου 2022. Τα χρήματα προορίζονταν για την κάλυψη των εξόδων ταξιδιού, κυρίως, όμως, για να υποβληθεί σε οδοντική θεραπεία (όψεις δοντιών), σε ορμονοθεραπεία σε κλινική γονιμότητας και σε θεραπευτική αγωγή μετά από χειρουργική επέμβαση μαστού σε κλινική πλαστικής χειρουργικής στη Ρωσία. Το κόστος των θεραπειών με το οποίο θα επιβαρυνόταν η κατηγορουμένη, εάν αυτές διενεργούνταν από ιατρό εγκατεστημένο στη Γερμανία, θα ήταν πολλαπλάσιο. Η κατηγορουμένη υποβλήθηκε σε τελωνιακό έλεγχο στον τομέα του ελέγχου ασφάλειας των αερομεταφορών Β ανατολικό, αίθουσα Β,

τερματικός σταθμός 1, στο πλαίσιο του οποίου εντοπίστηκαν τα προαναφερθέντα ρευστά διαθέσιμα. Η κατηγορούμενη δεν είχε υποβάλει προηγουμένως δήλωση στις τελωνειακές αρχές σχετικά με τη σκοπούμενη μεταφορά χρημάτων σύμφωνα με τον κανονισμό για τα ρευστά διαθέσιμα. Κατασχέθηκαν τραπεζογραμμάτια ευρώ ύψους 13 800,00 ευρώ. Τα υπόλοιπα τραπεζογραμμάτια, ύψους 1 055,00 ευρώ, παρέμειναν στην κατοχή της κατηγορούμενης για προσωπική της χρήση προκειμένου να καλύψει τα έξοδα ταξιδιού της. Η κατηγορούμενη δεν πραγματοποίησε το ταξίδι.»

- 3 Τα πραγματικά περιστατικά, όπως διαπιστώθηκαν από το Amtsgericht (τοπικό δικαστήριο), δεσμεύουν το δικάζον τμήμα.
- 4 2. Σχετικό είναι το ακόλουθο νομικό πλαίσιο:
- 5 α) Δίκαιο της Ένωσης
- 6 Για την απάντηση του προδικαστικού ερωτήματος είναι κρίσιμο, από την άποψη του δικαίου της Ένωσης, το άρθρο 5θ, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014 του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (στο εξής: κανονισμός (ΕΕ) 833/2014).
- 7 Κατά το άρθρο 5θ, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014, απαγορεύεται η πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή τραπεζογραμμάτων σε οποιοδήποτε επίσημο νόμισμα κράτους μέλους στη Ρωσία ή σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένης της κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας της Ρωσίας, ή προς χρήση στη Ρωσία.
- 8 Εξαιρέσεις από την απαγόρευση αυτή προβλέπονται στο άρθρο 5θ, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014. Κατά το άρθρο 5θ, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014, η απαγόρευση της παραγράφου 1 δεν έχει εφαρμογή στην πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή τραπεζογραμμάτων σε οποιοδήποτε επίσημο νόμισμα κράτους μέλους, με την προϋπόθεση ότι η εν λόγω πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή είναι αναγκαία για την προσωπική χρήση των φυσικών προσώπων που ταξιδεύουν στη Ρωσία ή των μελών των άμεσων οικογενειών τους που ταξιδεύουν μαζί τους.
- 9 β) Εθνική (γερμανική) νομοθεσία
- 10 Η σχετική ποινική διάταξη είναι το άρθρο 18 του γερμανικού Außenwirtschaftsgesetz (νόμου περί εξωτερικού εμπορίου, στο εξής: AWG). Κατά το άρθρο 18, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α, του AWG, με στερητική της ελευθερίας ποινή τριών μηνών έως πέντε ετών τιμωρείται όποιος παραβιάζει απαγόρευση εξαγωγής, εισαγωγής, διαμετακομίσεως, μεταφοράς, πωλήσεως,

αγοράς, παραδόσεως, διαθέσεως, διαβίβασεως, ή επενδύσεως, όταν η απαγόρευση επιβάλλεται με δημοσιευμένη στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άμεσης ισχύος νομική πράξη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αποσκοπεί στην εφαρμογή οικονομικής κυρώσεως που έχει αποφασιστεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Η απόπειρα του αδικήματος αυτού τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 6, του AWG.

- 11 3. Η κατηγορουμένη κρίθηκε ένοχη από το Amtsgericht Frankfurt am Main (τοπικό δικαστήριο της Φρανκφούρτης επί του Μάιν) για απόπειρα παράνομης εξαγωγής τραπεζογραμματίων σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α, και παράγραφος 6, του AWG, σε συνδυασμό με το άρθρο 5θ, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014. Στο πλαίσιο της νομικής εκτιμήσεως, το Amtsgericht (τοπικό δικαστήριο) έκρινε ότι τα τραπεζογραμμάτια ευρώ που μετέφερε η κατηγορουμένη κατά την αναχώρησή της από τη χώρα για τη σκοπούμενη ιατρική αγωγή στη Ρωσία δεν εμπίπτουν στην εξαίρεση του άρθρου 5θ, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014. Προκειμένου να ερμηνεύσει τον όρο «προσωπική χρήση» που περιέχεται στο άρθρο 5θ, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014, το Amtsgericht (τοπικό δικαστήριο) στηρίχθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού που παρατίθενται στη σκέψη 2 της αποφάσεώς του, καθώς και στις «Συχνές ερωτήσεις» σχετικά με τα «τραπεζογραμμάτια (άρθρο 5θ)» (https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-08/faqs-sanctions-russia-euro-banknotes_en.pdf), οι οποίες είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- 12 4. Η κατηγορουμένη άσκησε αναίρεση κατά της καταδικαστικής αποφάσεως και επικαλείται παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου.

II.

- 13 Το αιτούν τμήμα υποβάλλει το προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 267, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Εκτιμά ότι η απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα είναι αναγκαία για την έκδοση αποφάσεως επί της αιτήσεως αναιρέσεως κατά την έννοια του άρθρου 267, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
- 14 1. Η απόφαση επί της αιτήσεως αναιρέσεως της κατηγορουμένης εξαρτάται από την απάντηση που θα δοθεί στο προδικαστικό ερώτημα. Το ζήτημα εάν η κατηγορουμένη έχει διαπράξει το αδίκημα του άρθρου 18, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α, και παράγραφος 6, του AWG επειδή παραβίασε απαγόρευση εξαγωγής που επιβάλλεται με δημοσιευμένη στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άμεσης ισχύος νομική πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αποσκοπεί στην εφαρμογή οικονομικής κυρώσεως που έχει αποφασιστεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, θα κριθεί εν προκειμένω υπό το πρίσμα της

ερμηνείας που πρέπει να δοθεί στον όρο «προσωπική χρήση» του άρθρου 5θ, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014.

- 15 α) Σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, σημείο 1, του AWG, ο κανονισμός (ΕΕ) 833/2014 αποτελεί δημοσιευμένη στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άμεσης ισχύος νομική πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία αποσκοπεί στην εφαρμογή οικονομικής κυρώσεως που έχει αποφασιστεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της Ρωσίας. Η κατηγορούμενη θα έχει διαπράξει το αδίκημα του άρθρου 18, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α, και παράγραφος 6, του AWG, εφόσον έχει παραβιάσει απαγόρευση που προβλέπεται από τον κανονισμό. Σύμφωνα με το άρθρο 5θ, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014, η εν λόγω παραβίαση υφίσταται μόνον, εάν η εξαγωγή των τραπεζογραμματίων σε ευρώ που σκόπευε να πραγματοποιήσει η κατηγορούμενη δεν ήταν αναγκαία για την προσωπική της χρήση. Στο πλαίσιο αυτό, κρίσιμο για την έκδοση αποφάσεως επί της αιτήσεως αναιρέσεως της κατηγορουμένης είναι το ζήτημα εάν ένα πρόσωπο που ταξιδεύει από τη Γερμανία προς τη Ρωσία παραβιάζει την απαγόρευση του άρθρου 5θ, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014, όταν εξάγει τραπεζογραμμάτια σε οποιοδήποτε επίσημο νόμισμα κράτους μέλους προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει για να υποβληθεί σε οδοντική θεραπεία, σε ορμονοθεραπεία σε κλινική γονιμότητας και σε θεραπευτική αγωγή μετά από χειρουργική επέμβαση μαστού σε κλινική πλαστικής χειρουργικής στη Ρωσία.
- 16 β) Η ερμηνεία του άρθρου 5θ, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014 εναπόκειται αποκλειστικώς στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν έχει ακόμη αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού. Ούτε έχει εκδοθεί προδικαστική απόφαση από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε παρόμοια υπόθεση («acte éclairé»).
- 17 γ) Επίσης, η ερμηνεία δεν είναι τόσο προφανής ώστε να μην υφίστανται εύλογες αμφιβολίες κατά την έννοια μιας acte clair. Ο όρος «προσωπική χρήση» δεν αποσαφηνίζεται περαιτέρω στον κανονισμό (ΕΕ) 833/2014. Στις «Συχνές ερωτήσεις» (https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-08/faqs-sanctions-russia-euro-banknotes_en.pdf) που είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διευκρινίζεται ότι, για τον προσδιορισμό της προσωπικής χρήσης, ο μη εμπορικός χαρακτήρας είναι καθοριστικής σημασίας. Κατά συνέπεια, η προσωπική χρήση των τραπεζογραμματίων διακρίνεται από την εμπορική χρήση τους. Δεν είναι σαφές από τα ανωτέρω για ποιους σκοπούς μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα εξαγόμενα τραπεζογραμμάτια στο ταξίδι προς και εντός της Ρωσίας. Επίσης, η χρήση του όρου «αναγκαία» δεν επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς την επιτρεπόμενη χρήση των μεταφερόμενων ρευστών διαθέσιμων που εμπίπτει στην εξαίρεση [του άρθρου 5θ, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014].

[παραλειπόμενα]